

formált őskori kerámia látott napvilágot A lelőhely pontos kiterjedése az említett okok miatt nem állapítható meg pontosan.

Munkatársak: Istvánovits Eszter, valamint Gosztonyi Tibor, az ibrányi helytörténeti gyűjtemény vezetője.

JAKAB ATTILA

99. Gemzse határa (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő, U, Kö, Kk

2011. április 20–21-én és 27-én a nyíregyházi Jósa András Múzeum munkatársai terepbejárást folytattak a Nyírtass–Aranysapáti eröműi hűtővízvezeték beruházást megelőzően.

Durják-Alja-dűlő (KÖH 78361): A Gemzsét és Szabolcsbákát összekötő műúton átkelve a Durják-Alja-dűlő és Pusztaszőlőhegy-dűlő által határolt nyomvonalszakaszt vizsgáltuk át. Itt került elő a lelőhely kevés őskori és késő középkori cseréppel. Kiterjedése É–D irányú, kb. 100×150 m méretű.

Égetett-erdő keleti rész (KÖH 78359): Az Égetett-erdő határész K-i részén találtuk a lelőhelyet. DNy-ról egy zárt almáskert határolja, így elképzelhető, hogy ebbe az irányba tovább folytatódik. Gyér neolitik és középkori cserépanyag, valamint egy fenőkötőredék jellemzi. ÉNy–DK irányú, kiterjedése 150×250 m.

Munkatársak: Istvánovits Eszter, Jakab Attila, Scholtz Róbert, Tompa György régész; Kiss László régésztechnikus.

PINTYE GÁBOR – TOLDI ZOLTÁN

100. Gödöllő, Szíl-háti-dűlő (Ottó Ferenc utca 2 – 4.) (MRT 11. k. 10/33. lh., KÖH 26005) (Pest megye) Sza, Á

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága áruháza építéséhez kapcsolódó mentő feltárást végzett a 6270/23 hrsz.-ú ingatlanon 2011. november–december hónapban. 2009–2010-ben megtörtént a próba- és megelőző feltárás.²⁰

2011. november elején elkezdtük a régészeti szakfelügyeletet, a parkoló s bevezető utak területén végzett földmunkáknál. A humuszolás során előkerült a korábbi próbafeltárás során dokumentált, de teljesen fel nem tárt objektumok egy része, továbbá új régészeti jelenségeket is regisztráltunk. A szakfelügyelet keretén belül kinyestük és dokumentáltuk a régészeti objektumokat. Ám mennyiségük szükségessé tette a mentő feltárást.

A szakfelügyelet során körbejelölt objektumfoltokat kibontottunk. A feltárás keretén belül átvizsgáltunk 3800 m²-t, kibontottunk 73 régészeti objektumot, ebből 8 már a próbafeltárás során előkerült, de akkor csak a föltjét rögzítettük. Sajnos van 27 olyan objektum is, melyet a próbafeltárás során dokumentáltunk, de most a humuszoláskor már mélyebbre szedtek a gépek s megsemmisültek. A feltárt objektumok többsége kerek gödör, általában öblösödő, mély tárolóvermek, ill. szeméttödrök. Az egyik gödör tetejére emberi csontvázat temettek. Vannak

nagyobb, alakatlan, agyagnyerő gödörkomplexumok és egy közepén cölöplyukkal rendelkező, sátoztetős építmény (műhely, vagy lakóház) is. Valamennyi szarmata kori. Nagyon sok kerámia, piros festett és szürke, korongolt edény, kézzel formált töredék került elő. Meglepően sok a római importként idekerülő *terra sigillata* edénytöredék, koruk a 2. század vége–3. század közepe. Orsógombok, fenőkövek is előkerültek a gödrökből. Kiemelkedő lelet két bronzfibula (térdfibula és aláhajtott lábú fibula), szarmata gyöngyök és egy germán jellegű, ívelt hátú csontfésű.

A derékszögben futó árokrendszerből is kevés szarmata kerámia került elő, bár a hasonló árkok, az előző évi ásás során Árpád-korinak bizonyultak. Idén csak szórvány Árpád-kori kerámiát találtunk, objektumokat nem tudunk e periódushoz kapcsolni.

Munkatársak: Érdi Benedek geodéta, Mali Antal restaurátor.

OTTOMÁNYI KATALIN

101. Gödre-Gödreszentmárton, Várdomb (Kloster) (KÖH 54671) (Baranya megye) Kö

2011. április 11-én Gödreszentmártontól D-re, két patak összefolyása felett fekvő széles platón, 40–50 m átmérőjű területen rengeteg téglát, követ és kevés embercsontot figyeltünk meg a száraz szántóföldön. A templomhelytől DNy-ra, kb. 10 m-re újabb, kisebb törmelékcsoporthozulás jelentkezett. Bár a helynév kolostorra utal, a források Szentmártonban csak plébánia-templomot ismernek, amely 1542-ben alesperesi székhely is volt. A jelentős intenzitású faluhely a templomtól DDNy-ra, a patakkel párhuzamosan kb. 400 m hosszan húzódik.

Munkatárs: Patton Gábor.

K. NÉMETH ANDRÁS

102. Gölle határa (Somogy megye) Ő, Á, Kö

Alsó-Inámi-dűlő (KÖH 78415): 2011. április 18-án Inámpusztától közvetlenül D-re, a Ny–K irányú patak É-i felén húzódó dombháton szórványosan őskori és Árpád-kori cserepeket találtunk a poros felszínen.

Cserepes-dűlő (KÖH 78419): Április 18-án a Göllétől K-re eső második patak, az Inámi-mellékág K-i felén, a DNy–ÉK irányú távvezetékoszlop alatt, poros vetésben néhány őskori kerámiát találtunk.

Dűlt-templom-dűlő (KÖH 78417): A középkori Gölle templomának romját egy 1770-es években készült térkép még feltüntette. Április 18-án Göllétől É-ra, az egykori Uzdpusztától D-re, a Gölle-patak Nyi felén, a dombtető K-i szélén, száraz szántásban néhány nagyobb követ és kevés apró téglatöredéket találtunk, körülötte egy-két kisebb embercsonttal. A templomhely É-i szélénél kezdődő búzatáblán a faluhely kiterjedését nem tisztázhattuk.

Török-templom (KÖH 78421): Göllétől K-re számos régészeti adat és helynév is igazolja a középkori Csőke templomának létét. Május 23-án a cserepespusztai kövesúttal párhuzamos patak Ny-i felén, a Gölléről Alsóhetényre vezető dűlőúttól

²⁰ RKM 2010. 233.

kb. 1 km-re É-ra, a dombvonulat legmagasabb kiemelkedésén, a sűrű búza ellenére a traktornyomokban sikerült megtalálni a templom helyét (mészkövek, téglatöredék). A faluhelyet nem sikerült azonosítani.

Munkatárs: Czövek Attila (WMMM).

K. NÉMETH ANDRÁS

103. Gyöngyös határa (Heves megye) Ő, Pa

A Heves Megyei Múzeumi Szervezet, a Dobó István Vármúzeum 2010. augusztus 31. és 2011. április 30. között, kutatási terv keretében terepbejárásokat végzett a Mátra D-i részén. Cél a 2004–2007 közötti időszakban azonosított régészeti lelőhelyek műszeres bemérése, további–elsősorban őskőkori–lelőhelyek feltérképezése a Mátrában, a tervásatásra alkalmas lelőhelyek felmérése.

A Tarján- és a Gyöngyös-patak által közrefogott pleisztocén terasz tetején, 170 m tengerszintfeletti magasságon, 250×150 m-es, felső paleolit telepet regisztráltunk, de 20×20 m-en lehetett leginkább gyűjteni a pattintott kőanyagot (*Toka-dűlő 1. lh., KÖH 77151*). A Gyöngyöspüspöki lakótelep eddig megépült házai 200 m-re É-ra vannak a lelőhelytől, melyet építkezés veszélyeztet.

Borhy-Tagon, a 3-as sz. főúttól É-ra, a szőlőműveléssel megmunkált pliocén-egyedidőszaki hegyláb felszínén, 235–240 m tengerszintfeletti magasságon, kb. 20×20 m-en 9 gyűjtési pontot dokumentáltunk (*Borhy-Tag 2–10. lelőhelyek, KÖH 77243, 77245, 77247, 77249, 77251, 77253, 77255, 77257, 77259*). Az előkerült leletgyűttesek pattintott kövek voltak. Közülük 4 gyűjtési pont (3 őskori, 1 felső paleolit, Borhy-Tag 8–10. lelőhelyek) szórványos, 4 gyűjtési pont (2 őskor–felső paleolit, Borhy-Tag 4–5. lelőhelyek, 2 felső paleolit, Borhy-Tag 3. és 7. lelőhelyek) közepes intenzitású, 1 gyűjtési pont (felső paleolit, Borhy-Tag 6. lh.) nagy leletkoncentrációjú volt.

Munkatársak: Kerékgyártó Gyula, Kecskeméti Attila, Kecskeméti Daniella, Fodor László (Dobó István Vármúzeum).

Konzulens: Dr. Mester Zsolt egyetemi adjunktus (ELTE Régészettudományi Intézet).

GUTAY MÓNKA

104. Győr határa (Győr-Moson-Sopron megye) B, Ró, Kú, Ú

A 82-es sz. főút tervezett győri bevezető szakasza az MI autópálya lehajtójától (a 69+750 km szelvénytől) indul, és a meglévő útszakasztól Ny-ra, a veszprémi vasút DNy-i oldalán halad majd. A Pándzsa-eret és a pápai vasutat keresztezve köt bele a 821 j. útba. A 3,9 km hosszúságú nyomvonal túlnyomórészt mezőgazdasági művelés alatt álló területeket érint. A szemlét viszonylag kedvező észlelési körülmények között, szántott, tárcsázott, illetve gyér vetéssel borított felületeken végeztem. A nyomvonal mintegy 1 km-es szakaszon – a pápai vasút két oldalán – érint művelésen kívüli gyepes, ligetes területeket. Ezen a részen a szomszédos, művelés alatt álló parcellákat vizsgáltam át.

A Pándzsától D-re, néhány száz m-en keresztül a nyomvonal korábban művelt, de jelenleg parlagon álló területen, majd egy nagyobb ligetes-bozótos mélyedésen keresztül vezet. Ettől a mélyedéstől közvetlenül K-re, a pápai vasút irányába egy enyhén kiemelkedő dombhát húzódik ÉNy–DK-i irányban. A kiemelkedés területén 1964-ben Gabler Dénes a 16–18. század közé keltezhető kerámiatöredékeket talált:²¹ *Borsó-dűlő II. (KÖH: 44535)*. Bejárásom során a dombhát felszínén – tárcsázott, erősen gyomos tarlóban – zömmel őskori (bronzkori), kisebb részben kora újkori – újkori kerámiatöredékeket gyűjtöttem. A leletanyag nem nagy számban jelentkezett, de az észlelési körülmények sem voltak igazán kedvezőek. A telepnyom mintegy 600 m hosszan követhető volt, lényegében kiterjed a hosszúkás dombhát teljes területére. Miután a kiemelkedés a veszprémi vasút K-i oldalán is folytatódik, egészen a Pándzsa kanyarulatáig, feltételezhető, hogy a lelőhely kiterjed arra, a jelenleg beépített területre is. A dombhát a D-i részén kissé kiemelkedik és egy kisebb, de markáns dombocskában végződik. A dombocska felszínén és Ny-i lejtőjén is került elő őskori kerámiatöredék. Megjegyzendő, hogy a tervezett útnyomvonal a dombocska oldalában vezet végig, így érinteni fogja a lelőhely D-i csücskét.

Ettől a helytől a nyomvonal már folyamatosan művelés alatt álló területeken halad. Az iménti lelőhelytől DK-re, mintegy 400 m-re, egy újabb, nagyobb kiterjedésű homokdombot keresztesz a tervezett nyomsáv. A homokdomb D-i oldalán, 140×100 m nagyságú területen, elszörtan római kori és kora újkori – újkori kerámiatöredékeket gyűjtöttem: *Malomszéki-dűlő II. (KÖH 84545)*.

Továbbhaladva DK felé először ritka őszi vetéssel fedett, majd egy keresztező dűlőút után frissen szántott területre jutottam. A keresztező dűlőút környékén a felszín ismét markánsan kiemelkedik, a kiemelkedés felszínébe a földút mélyen belevág. A domb legmagasabb részén, elsősorban a dűlőúttól É-ra, elszörtan kora újkori – újkori cseréptöredékek jelentkeztek. A terület már ismert és nyilvántartott régészeti lelőhely, Losonczy Máté 2010-ben hasonló korú felszíni leletanyagot gyűjtött itt: *Malomszéki-dűlő (KÖH: 75399)*.

Az iménti lelőhelytől kezdve a vizsgált nyomsáv túlnyomóan frissen szántott területeken, és mintegy 500 m-en keresztül magasabb dombhátakon halad. Ezt követően mélyebben fekvő – helyenként belvízzel borított – területekre ér. Az előbb említett dombvonulat ezen a szakaszon, a nyomvonal közelében, attól mintegy 100–150 m-nyire húzódik, ÉNy–DK-i irányban. Ahol a nyomvonal egy újabb dűlőutat keresztesz a közeli – tőle Ny-ra lévő –, közigazgatásilag már Győrújbarát területére eső dombhát felszínén, kisebb foltban őskori (bronzkori) kerámiatöredékeket gyűjtöttem: *Csóka-telek II. (KÖH 76267)*. A leletanyag nem nagy számban jelentkezett. A tervezett nyomvonal nem érinti a lelőhelyet.

Az új nyomsáv a város közigazgatási határánál kapcsolódik a meglévő nyomvonalhoz és amellettt jut el az MI autópálya lehajtójáig. A nyomvonalnak ezen a DK-i szakaszán régészeti

21 XJM RA 923-71, 924-71.